

Published in **Florentin Smarandache și seducția polimorfismului. Analize, interpretări, cronici, articole, note și recenzii**, pp. 668-671. Editori: Al. Florin Țene, Andrușa R. Vătuu. Sibiu: Agora, 2017; 843 pages; ISBN 9781599735023. Also appeared in *Deșteptarea*, Bacău, <http://www.desteptarea.ro/> 11 decembrie 2014.

Par(ad)oxisme

Ioan Danilă

Nu e deloc ușor să-ți croiești un drum al tău în literatură, cu precădere în poezie.

Pericolul de a eminescianiza, a arghezianiza, a topârcenianiza ș.a. este real și compromite dintr-odată râvnitul statut de creator.

Un culoar liber a găsit Nichita Stănescu, care s-a aplecat pur și simplu asupra cuvântului ca semn lingvistic, demontându-l, remontându-l și prin aceasta reinventându-l.

A născocit cuvinte, iar pe unele le-a pus în cadre morfologice nebănuite vreodată. A ieșit o poezie fascinantă, fără a epuiza însă resursele acestei estetici literare.

Unul dintre poeții ludici – pentru că aici s-ar așeza cei ce se joacă grav ori ștrengărește cu vorbele – care au ales calea baletului lingvistic este Florentin Smarandache (n. 10 dec. 1954), căruia internetul îi rezervă o descriere cel puțin expresivă.

Pentru a avea din capul locului imaginea originalității creației sale, vom transcrie de acolo

propunerea de a fi inclus pe lista candidaților la Premiul Nobel pentru literatură.

Un prim argument este că scriitorul peregrin prin lume a făcut senzație cu Mișcarea Literară Paradoxistă, întemeiată de el la confluență de secole și milenii. A trimis în mediile artistice patru manifeste paradoxiste și a convins că logica ilogicului poate genera un anume tip de satisfacție intelectuală.

I-am parcurs cu interes „Cântecele de mahala” (Oradea, 2000), tipărite de o editură palindromică – Abaddaba (citiți invers, vă rog). Nu e doar ecoul „cântecelor țigănești” ale lui Miron-Radu Paraschivescu ori al necuvintelor lui Nichita, ci și al ironiei soresciene și, poate mai ales, al ermetismului barbican.

Sunt cântece de lume, spuse pe șleau, cu toate cuvintele limbii române, într-o manieră (auto)persiflantă. „Bagaboanța”, „Ciorovăială”, „Marghiolița”, „Mocofane”, „Orăcăiala” sunt cinci dintre cele șapte texte cu care se deschide volumul, grăitoare pentru tonul dialogului cu cititorul.

Surprizele sintactice sunt la tot pasul: „Nu importă ce sau unde,/ci exportă cum” (sublinierile aparțin autorului și vor să ne abată atenția de la adevărata jonglerie semantică: a importa – a exporta). „Scrie poezii

greșite“ și „umblă desculț de zaharia stancu“ (aici chiar că-s desuete majusculele), în „versuri întoarse pe dos/la capăt de rând“.

Pentru toate acestea, nemulțumirea poetului e sinceră: „Îmi cer scuze de la muza artelor“, pentru că – și aici are perfectă dreptate! – „literaturizez neliterarul“. Procedeele compoziționale sunt multe și dătătoare de efecte inedite.

Descompunerile sunt exerciții de virtuozitate: „Stema-ta ne-ste-ma-ta ce estima“ (Nea Mărin și țața Veta), „specialist în cultura de in:/in-cultura“ („Bleomangri cu picățele“), împreună cu deraierile sintactice: „Hai să ne vedem poimarți/în marfarul de Galați/Că-mi dau viața pentru tine/altei drage concubine“ (Baladă pentru o romanță). Superlative marcate fonetic („Mă prinde-un sooomn“; „Atât de nasoalăăă“; „Am o ură pe voi...“ (aproape că am suspecta de manierism și numărul de puncte pentru marcarea suspensiei), opoziții de sonoritate („cu creier sau greieri la cap“) ori literale („spîni și spini“), metagrame („Ce șmecher/fraier/într-un foaier!“) culminează cu imprecăția: „Fire-al dracu tu de drac/ai băgat-o iar pe crac!“ Până și semnele ortografice și de punctuație sunt la dispoziția poetului: „tubercul~os“,

„Gras ca un porc –“, „nenoroc_uit-o“ etc. Șotronul cu genul gramatical ca la Leonid Dimov e relaxant: „Moșul și-a luat o moașă/un galoș și o galoașă“ (Poezie de ILIE).

Florentin Smarandache ne invită la acrobații vesele, cu posibile reflexe meditative, în care paradoxul, dezvoltat într-un discurs, poate atinge paroxismul.